

Een teambijeenkomst over rapporteren Toelichting powerpointpresentatie 'Rapporteren, hoe en waarom?'

Artikel: 2011-003

Datum: 30-mei-2011

Auteur: Anne Marie Vaalburg

Rapporteren houdt medewerkers in de zorg flink bezig, dat merken we achter de schermen van zorgleefplanwijzer.nl. Er komen veel vragen bij ons binnen, ook op het forum. Hoe schrijf ik het zo op dat mijn collega's begrijpen wat ik bedoel? Waarom lezen mijn collega's de rapportage niet? Bij welk domein moet ik wat opschrijven? Etc. Voor teams die met het onderwerp rapporteren aan de slag willen, maakten we daarom een powerpointpresentatie. In deze toelichting beschrijven we hoe je deze powerpointpresentatie kunt gebruiken. Uiteraard ben je vrij om zelf dia's toe te voegen of dia's eruit te halen, soms moet dat zelfs omdat de situatie of afspraken binnen jullie organisatie anders zijn.

Waar kan ik de powerpointpresentatie vinden?

Deze kun je downloaden via www.zorgleefplanwijzer.nl. Kies vanaf de homepage in het menu links voor downloads (let op: eerst inloggen of jezelf eerst aanmelden via de site). De powerpoint is te vinden onder de categorie Werkmateriaal (Titel: Rapporteren, hoe en waarom?).

Aan de slag met de powerpointpresentatie

We hebben er naar gestreefd de powerpointpresentatie zo eenvoudig, zo kort en bondig mogelijk te maken. Waar mogelijk hebben we niet teveel tekst gebruikt. De reden hiervoor is dat de dia's niet als doel hebben kennis over te dragen, maar bedoeld zijn om het gesprek over rapporteren met elkaar op gang te brengen. Misschien vind je sommige rijtjes niet volledig en wil je er item aan toevoegen, dat mag uiteraard. Ook kun je de dia's gebruiken om aan de groep te vragen: missen we nog iets?

Inhoud:

1. Start: waarom rapporteren we eigenlijk? (Dia 1-5)
2. De zorgdoelen van mijnheer Spaans, een oefencasus (Dia 6 en 7)
3. De dagrapportage (Dia 8 en 9)
4. Tot slot: Goede voornemens (Dia 10)

1. Start: waarom rapporteren we eigenlijk? (Dia 1-5)

De dia's 1 tot en met 5 zijn bedoeld om met elkaar te praten over: waarom rapporteren we eigenlijk? We noemen het hier *schrijven* omdat er nogal eens spraakverwarring bestaat over wat precies rapporteren is. Is rapporteren alleen de dagelijkse rapportage of is rapportage ook dat wat je opschrijft na het kennismakingsgesprek op het anamneseformulier? En het levensverhaal, heet dat ook rapportage? Vandaar dus: *schrijven*.

Dia 2 Waar schrijf je het op?

Elke organisatie heeft hierin zijn eigen gewoontes. Sommige organisatie rapporteren per doel en hebben daarnaast ook aparte dagrapportage. Andere organisaties rapporteren de bijzonderheden per doel in de dagrapportage. Pas de dia aan aan je eigen situatie.

Dia 3 Wie schrijft?

Bij deze dia kun je onder andere discussieren over de rol van de familie in het zorgleefplan. Verwacht je dat zij ook bijzonderheden opschrijven? Help je ze daarbij door ze uit te leggen hoe het zorgleefplan werkt? Heb je er moeite mee als de familie het zorgleefplan ook gebruikt als communicatiemiddel? Waarom?

Dia 4 Wat schrijf je op?

Ook hier heeft elke organisatie of elke team zo zijn gewoontes.

Stel dat de afspraak is dat je dagelijks steunkousen aantrekt bij mevrouw L.Ikdoorn. Je kunt dan afspreken dat je alleen de bijzonderheden rapporteert, dus:

4 mei. *Mevrouw wilde vanwege de hitte vandaag beslist haar steunkousen niet aan. Ik heb verteld dat dat eigenlijk niet verstandig is, omdat haar open beenwond nu net dicht is. Maar ze vond het echt te heet. Joke B.*

Je kunt ook afspreken dat je altijd rapporteert, ook als er geen bijzonderheden zijn, dus:

1 mei *Steunkousen zijn aangetrokken. Joke B.*

2 mei *Steunkousen zijn aangetrokken. Joke B.*

3 mei *Steunkousen zijn aangetrokken. Joke B.*

4 mei *Mevrouw wilde vanwege de hitte vandaag beslist haar steunkousen niet aan. Ik heb verteld dat dat eigenlijk niet verstandig is, omdat haar open beenwond nu net dicht is. Maar ze vond het echt te heet. Joke B.*

Beide werkwijzen hebben voor- en nadelen. Kijk wat hierin voor jullie het beste past.

2. De zorgdoelen van mijnheer Spaans, een oefencasus (Dia 6 en7)

In Dia 6 wordt meneer Spaans voorgesteld. Jullie kunnen oefenen op meneer Spaans. Dia 6 geeft in het kort zijn situatie weer en jullie werkzaamheden bij hem. In Dia 7 zie je de heer Spaans nog een keer terug in plaatjes.

Er zijn verschillende oefeningen mogelijk bij deze dia's:

Oefening 1: vertel iets over meneer Spaans en vertel er bij bij welk domein dit zou kunnen passen. Gebruik hierbij de informatie uit dia 6 maar laat ook je fantasie de vrije loop!

Voorbeeld: mijnheer Spaans houdt van zijn twee honden. Hij kan er nog voor blijven zorgen omdat zijn buurjongens het uitlaten verzorgen. Dit hoort bij domein participatie. Participatie gaat namelijk over activiteiten, liefhebberijen, sociale contacten. Zorg voor de honden is een activiteit en door de honden heeft hij contact met de buurjongens.

Ander voorbeeld: mijnheer Spaans is sinds kort weduwnaar. Hij heeft het hier moeilijk mee, hij stelt zich vragen over de zin van het leven, hij vindt het moeilijk dat ze in het ziekenhuis gestorven is en niet bij hem thuis. Dit hoort bij mentaal welbevinden. Mentaal welbevinden gaat over goed in je vel zitten, grip hebben op je leven en op wat er op je pad komt.

Belangrijk: met het plaatsen van informatie bij bepaalde domeinen springen we heel flexibel om. We merken dat de indeling in vier domeinen niet voor iedereen even duidelijk is en dat dat soms faalangst

veroorzaakt: *Zet ik het nu wel bij het juiste domein?* Dit is beslist niet de bedoeling!

De domeinen laten zien dat er naast lichamelijk welbevinden, waar de zorg over het algemeen op gericht is, meer kanten zitten aan een mensenleven. Hopelijk prikkelen deze domeinen medewerkers in de zorg dan ook om verder te kijken. Maar of de honden en de zorg daarvoor onder het domein participatie terecht komen of onder het domein mentaal welbevinden maakt niets uit. Hierboven plaatsten we het onder participatie. Maar waarschijnlijk zit meneer Spaans door het gezelschap van zijn honden beter in zijn vel en daarom past het ook goed onder mentaal welbevinden. En zo zijn er talloze voorbeelden te noemen.

Het gaat er dus vooral om dat je met een brede blik met je cliënt in gesprek gaat over zorgbehoeftes.

Merk je dat je collega's de vier domeinen lastig vinden? Wil je ze duidelijk maken dat het vooral gaat om breed kijken? Doe dan de oefening 2 en/of 3 met elkaar.

Oefening 2: Praat eens met elkaar over wat je allemaal bij je cliënt doet wat niet direct met lichamelijke zorg te maken heeft. Zet het op een flap.

Oefening 3: Bekijk met elkaar dia 7 en verzin bij elk plaatje minimaal twee domeinen waaronder het zou kunnen passen. Vertel erbij waarom.

Oefening 4: Verzin per plaatje één of twee zorgdoelen/ afspraken die je met de cliënt zou kunnen maken.

Vervolgens kun je aan de hand van de zorgdoelen die men heeft gemaakt, praten over het formuleren van zorgdoelen. Je kunt hier bijvoorbeeld de SMART regels bij gebruiken. Ook de handout Rapporteren van de Osiragroep is heel bruikbaar (zie Verder lezen).

Belangrijke meetpunten om te kijken of je goed formuleert zijn (niet volledig):

1. Begrijpt jouw collega wat er is afgesproken?
2. Is het haalbaar wat je hebt opgeschreven?
3. Schrijf je niet over de cliënt, maar betrek je de cliënt actief?

Een andere optie is om voorafgaand aan Oefening 4 het over formuleren te hebben, zodat het gelijk bij oefening 4 geoefend kan worden.

3.De dagrapportage (Dia 8 en 9)

Dia 8 Dagrapportage

Casus, wat gebeurt er op jouw werkdag:

Dia 8 laat in plaatjes zien wat er op jouw werkdag gebeurt. Je treft een sombere meneer Spaans en je ziet dat hij de afgelopen dagen zijn Tafeltje Dekje maaltijden niet heeft opgegeten. Je vraagt hem erover, maar hij mompelt een onduidelijk antwoord: *restjes, verjaardag dochter, geen zorgen*. Je vraagt niet door want je weet dat hij niet zo van bemoeienis houdt. Toch maak je je wat zorgen.

Oefening 5 na deze dia: Lees bovenstaande voor aan de groep en vraag: Wat schrijf jij in de dagrapportage? Bespreek dit met elkaar.

Is het duidelijk? Weet je collega wat ze moet doen?

Dia 9 Een voorbeeld van dagrapportage

Jij schrijft:

19 april: *Ik zag dat er nog vijf onaangebroken maaltijden van Tafeltje Dekje stonden. Ik heb de heer gevraagd hoe dit kan, of hij wel gegeten heeft de afgelopen dagen. Zijn antwoord was me niet helemaal duidelijk. Ik maak me wat zorgen. Willen jullie opletten?* Paraaf Joke B.

Je collega schrijft:

20 april: *De heer geholpen met naar bed gaan. Geen bijzonderheden.* Paraaf Sacha C.

Oefening 6: Bespreek met elkaar:

- Wat gaat hier mis in deze rapportage? Wat gaat mis bij Joke en wat gaat mis bij Sacha?
- Wat kan dit voor gevolgen hebben voor de cliënt?
- Als het wel goed was gegaan, wat levert dat dan op?
- Leef je in in Joke als ze de rapportage van Sacha leest, wat denk je dat ze voelt?
- Gebeurt dit jou ook wel eens?
- Wat zijn jullie teamafspraken over rapporteren?
- Zijn er nieuwe afspraken nodig?

Eventueel kun je hier de handout Rapporteren van de Osiragroep samen doornemen (zie Verder lezen). Deze geeft duidelijke uitleg over hoe je wel en niet dingen op moet schrijven.

Ook hier zijn een aantal meetpunten te noemen (niet volledig):

1. Begrijpt je collega wat je hebt opgeschreven?
2. Begrijpt je collega wat ze moet doen?
3. Werk je met je rapportage aan het realiseren van de zorgdoelen of –afspraken?

4. Tot slot: Goede voornemens (Dia 10)

Na het gesprek over dia 9 kun je met elkaar afspraken maken over wat je zou willen veranderen of verbeteren in het rapporteren.

Als team kun je niet alles zelf, soms heb je ondersteuning nodig. Bijvoorbeeld een tijdje een 'helpdesk zorgleefplan', iemand bij wie je terecht kan met je vragen over het invullen van het zorgleefplan. Of simpelweg: niet gestoord worden tijdens het schrijven. Of: gaan schrijven bij de cliënt. Bij de vraag *Daar hebben we voor nodig dat...* kunnen jullie deze randvoorwaarden bedenken. En spreek ook met elkaar af wanneer je evalueert!

Verder lezen

Op de website zorgleefplanwijzer.nl vind je nog ander nuttig materiaal over rapporteren:

- Handout rapporteren van de Osiragroep (menu links klik op [nieuws](#), klik op [nieuwsbrieven](#), je vindt deze handout in de eerste nieuwsbrief van 2010).
- Hoe werk je met het zorgleefplan (menu links [zlp in de praktijk](#), klik op [werken met het zlp](#), scroll naar beneden, in het carrousel vind je Hoe werk je met het zorgleefplan).

V&VN, 2011